

Sygn. akt III AUa 1526/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Janina Cieślukowska
Sędziowie:	SSA Irena Różańska-Dorosz SSA Maria Pietkun (spr.)
Protokolant:	Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku S. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o datę przyznania emerytury i odsetki

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

z dnia 21 września 2011 r. sygn. akt V U 540/11

zmienia zaskarżony wyrok w pkt I w ten sposób, że odwołanie oddala.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 21 września 2011 r. Sąd Okręgowy w Legnicy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w punkcie I zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z dnia 9 czerwca 2011 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy S. C. odsetki ustawowe za okres od dnia 3 listopada 2009 r. do dnia 11 kwietnia 2011 r. od świadczenia emerytalnego przyznanego wnioskodawcy wyrokiem Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 16 lutego 2011 r., sygn. akt VU 11/11, a w punkcie II oddalił w pozostałej części odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z dnia 9 czerwca 2011 r. oraz oddalił w całości odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 1 kwietnia 2011 r.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd I instancji wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

W dniu 31 sierpnia 2009 r. wnioskodawca złożył w ZUS O/L. wniosek o przyznanie emerytury. Do tego wniosku załączone zostało między innymi świadectwo pracy z dnia 4 lutego 2000 r. wystawione przez pracodawcę – spółkę (...)

we W.. W świadectwie tym wskazano, że wnioskodawca w okresie od 1 września 1986 r. do 31 maja 1997 r. zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza, a w punkcie 8 tego świadectwa pracy wskazano, że wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych od 1 września 1986 r. do 31 maja 1997 r. w zawodzie spawacza wymienionym w wykazie A dział XIV, poz. 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz świadectwo pracy w warunkach szczególnych z tego zakładu z dnia 22 listopada 1999 r. Wnioskodawca do wniosku dołączył także świadectwo pracy warunkach szczególnych z dnia 28 listopada 2011 r. ze spółki (...) w L., z którego wynikało, że w okresie od 4 kwietnia 1975 r. do 1 maja 1977 r. i od 20 sierpnia 1979 r. do 31 maja 1983 r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku ślusarza - montera na wysokości i ślusarza.

W dniu 2 października 2009 r. S. C. ponownie złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury. Decyzją z dnia 26 października 2009 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ponownie odmówił S. C. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony udowodnił 7 lat, 4 miesiące i 21 dni okresu takiej pracy, wobec wymaganych 15 lat.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uznał za udowodniony, jako pracy w warunkach szczególnych, okresu zatrudnienia wnioskodawcy w:

- (...) sp. z o.o. w L. od 4 kwietnia 1975 r. do 1 maja 1977 r. i od 20 sierpnia 1979 r. do 31 maja 1983 r. - ponieważ podane w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 28 listopada 2011 r. stanowiska pracy są niezgodne z powołanymi przepisami branżowymi;
- (...) sp. z o.o. we W. od 1 września 1986 r. do 31 maja 1997 r. - gdyż zgodnie ze świadectwem pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze z dnia 22 listopada 1999 r. powołane przepisy branżowe uprawniają do wzrostu emerytury, a nie do obniżenia wieku emerytalnego;
- (...) sp. z o.o. we W. od 5 czerwca 1997 r. do 30 sierpnia 1997 r. - ponieważ praca ta była wykonywana na stanowisku wymienionym w wykazie C, który uprawniał jedynie do wzrostu emerytury - nie do obniżenia wieku emerytalnego.

Od decyzji odmownej z dnia 26 października 2009 r. wnioskodawca złożył odwołanie. Rozpoznawał je Sąd Okręgowy w Legnicy, który dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci zeznań świadków: J. W. i J. K., jak również wyjaśnień samego wnioskodawcy oraz dokumentacji zgromadzonej w aktach osobowych dotyczących spornego okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Sp. z o.o. we W., świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 29 września 2009 r. i świadectwa pracy z dnia 4 lutego 2000 r., uznał, że w spornych okresach, tj. od 1 września 1986 r. do 31 maja 1997 r. oraz od 5 czerwca 1997 r. do 30 sierpnia 1997 r., S. C. wykonywał pracę w szczególnych warunkach, określoną w wykazie A działu XIV, poz. 12 (prace przy spawaniu elektrycznym i gazowym), będącego załącznikiem do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Z przedstawionych dowodów jednoznacznie wynikało bowiem, że wnioskodawca w okresie zatrudnienia w (...) sp. z o.o. we W., zajmował się spawaniem elektrycznym i gazowym. Wykonywał prace na rzecz (...) w L.. Były to prace przy spawaniu rurociągów w kotłowniach, pomostów w kopalniach Zakładów Górniczych (...), a także innych (drobnych) elementów. Wskazane prace wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, że wnioskodawca w kwestionowanych przez ZUS okresach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych, o której mowa wykazie A działu XIV, poz. 12, będącego załącznikiem do powołanego wyżej rozporządzenia. Uznając zatem, że wnioskodawca, S. C. wykazał wymagany 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych oraz wobec uznania przez organ rentowy, że wnioskodawca spełnił pozostałe warunki uprawniające do przyznania mu wcześniejszej emerytury (miał 60 lat), na dzień 1.01.1999 r. wykazał 30 lat, 1 miesiąc i 29 dni okresów składkowych oraz 3 miesiące i 2 dni nieskładkowych i nie przystąpił do OFE, nadto na dzień złożenia wniosku o przyznanie mu prawa do emerytury, tj. na dzień 2 października 2009 r. nie pozostawał w stosunku pracy, sąd zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 1 października 2009 r. (od miesiąca, w którym złożono wniosek o przyznanie emerytury).

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji uznał, że odwołanie wnioskodawcy zasługuje na częściowe uwzględnienie. Sąd Okręgowy stwierdził bowiem, że nie było zasadne odwołanie od decyzji ZUS z dnia 1 kwietnia 2011 r., bowiem decyzja ta wykonywała prawomocny wyrok SO w Legnicy z dnia 16 lutego 2011 r., przyznający wnioskodawcy świadczenie emerytalne od 1 października 2009 r., natomiast w znacznej części uzasadnione było odwołanie w zakresie decyzji z 9 czerwca 2011 r. Sąd I instancji wskazał, że istnieją pełne podstawy do uznania, że ZUS ponosi w sprawie winę za brak wcześniejszego ustalenia pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych, bowiem już ze świadectwa pracy dołączonego przez S. C. do wniosku z dnia 2 października 2011 r. wynika, że w okresie od 1 września 1986 r. do 31 maja 1997 r. zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza wymienionym w wykazie A dział XIV, poz. 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm. Zdaniem Sądu w dokumencie tym powołano właściwe przepisy wykonawcze, a dane te pozwalały na ustalenie pracy wnioskodawcy w szczególnym charakterze już na etapie postępowania przed organem rentowym.

Z powyższym rozstrzygnięciem w punkcie I nie zgodził się organ rentowy, wywodząc apelację, w której zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię, a w szczególności art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. nr 137, poz. 887 ze zm.), w sytuacji gdy w przedmiotowej sprawie opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia dla wnioskodawcy nie było następstwem okoliczności, za które Zakład ponosi odpowiedzialność. Organ rentowy wskazał, że świadczy o tym przede wszystkim prowadzone w następstwie odwołania od decyzji odmawiającej przyznania wnioskodawcy emerytury postępowanie sądowe, w toku którego Sąd m. in. dopuścił dowód z zeznań świadków, na okoliczność potwierdzenia zatrudnienia S. C. w spornym okresie w warunkach szczególnych.

Wskazując na powyższy zarzut apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie I i oddalenie odwołania, względnie z ostrożności procesowej o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja organu rentowego zasługuje na uwzględnienie.

Poza sporem w sprawie było, że wyrokiem z dnia 16 lutego 2011 r. Sąd Okręgowy w Legnicy przyznał S. C. prawo do emerytury w warunkach szczególnych od dnia 1 października 2009 r. Spór sprowadzał się natomiast do rozstrzygnięcia, czy wnioskodawcy przysługuje prawo do odsetek za zwłokę w wypłacie świadczenia emerytalnego.

W myśl art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 205, poz. 1585), którego naruszenie zarzuca skarżący, jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Natomiast art. 118 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., r., nr 153, poz. 1227) stanowi, że organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że dla oceny spornej kwestii istotne jest, że postępowanie administracyjne, toczące się przed organem rentowym, podlega pewnym ograniczeniom dowodowym, które nie obowiązują już na etapie postępowania sądowego. Organ rentowy ocenia bowiem kwestię spełnienia przez ubezpieczonego przesłanek do przyznania świadczenia przede wszystkim w oparciu o dokumenty przedłożone przez samego wnioskodawcę. W sprawie S. C. składając wniosek o emeryturę załączył do niego dwa świadectwa pracy

dotyczące zatrudnienia w (...) sp. z o.o. we W. w okresie od 1 września 1986 r. do 31 maja 1997 r. na stanowisku spawacza. Jakkolwiek rzeczywiście w dokumencie z dnia 4 lutego 2000 r. zawarta jest informacja, że w spornym okresie wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienioną w wykazie A Dziale XIV pod pozycją 12 pkt 8 zgodnie z rozporządzeniem RM z dnia 7 lutego 1983 r. (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.), także ze świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z 22 listopada 1999 r. wynika, że w ww. okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektryczno – gazowym na stanowisku spawacza wymienionym w wykazie A, dział XIV, poz. 12 pkt 8 stanowiącym załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 11 Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 26 sierpnia 1988 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w budownictwie, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze uprawniające do wzrostu emerytury. Zważywszy zatem na to, że w pierwszym świadectwie pracy niewłaściwie określono stanowisko pracy wnioskodawcy, bowiem pod pozycją 12 nie znajdują się jakiegokolwiek punkty, a z kolei w drugim świadectwie podane stanowisko uprawnia jedynie do wzrostu emerytury, organ rentowy mógł mieć wątpliwości, co do wiarygodności powyższych dokumentów, a co za tym idzie co do uwzględnienia zatrudnienia wnioskodawcy w tym okresie jako pracy w warunkach szczególnych. Tym bardziej jest to uzasadnione stwierdzenie, gdy weźmie się pod uwagę, że Sąd Okręgowy prowadzący postępowanie na skutek odwołania S. C. od decyzji odmawiającej przyznania wnioskodawcy emerytury w warunkach szczególnych, w celu potwierdzenia tej okoliczności, mimo tego, że dysponował ww. dokumentami, przeprowadził dodatkowo postępowanie dowodowe w postaci zeznań świadków.

Mając zatem na uwadze powyższe okoliczności, w ocenie Sądu Apelacyjnego prawo do odsetek z tytułu opóźnienia w ustaleniu świadczenia w niniejszej sprawie wnioskodawcy nie przysługuje.

Z tych też względów Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I i odwołanie wnioskodawcy od decyzji dnia 9 czerwca 2011 r. oddalił.

R.S.